

עבודת השם

פרשת "מאאת - מסעי"

"וְאַתֶּם, חֲנוּ מִחוּץ לַמַּחֲנֶה--שִׁבְעַת יָמִים: כָּל הַיּוֹם נִפְשׁוּ וְכָל נִגְעַ בְּחָלָל..." (מטות לא, יט"ב) ואתם שהשתתפתם במלחמה הרי נטמאתם ואין אתם יכולים להיכנס למחנה שכינה, אלא עליכם להישאר חוץ למחנה עד שתיטהרו במי אפר הפרה ביו השלישי וביום השביעי, כדין הנוגע במת. ואחרי שיטהרו יכנסו למחנה שכינה. וכן תטהרו כל סוגי הכלים המנויים כאן שנגעו במת במלחמה.

"וַיֹּאמֶר אֱלֹהֵינוּ הַכֹּהֵן אֶל-אַנְשֵׁי הַצֵּבָא, הַבָּאִים לַמַּלְחָמָה..." (מטות לא"ב) נשאלת השאלה למה לא נאמר בפסוק "הבאים מן המלחמה"... על פי הדקדוק נכון לומר כך. אלא כתבו "הבאים למלחמה"... התשובה היא כדי להזהירם מהיצר הרע שהם ניצחו במלחמה ובטח הם בעלי גאווה ביתר שאת הבא מתוצאת הניצחון, ועכשיו מחכה להם מלחמה הרבה יותר קשה והיא מלחמת היצר שלא יתלו ניצחונם לכבודם אלא לכבוד ה' יתברך ועוד שלא יריבו על השלל הבזוז לכן נאמר הבאים למלחמה מי מלחמה פיסית גשמית למלחמת היצר וזאת המלחמה האמתית שנאמר מי הוא הגיבור? הכובש את יצרו ולא נאמר הכובש מדינות.

"אֵלֶּה מִסְעֵי בְנֵי-יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר יֵצְאוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם--לְצִבְיָתָם..." (מסעי ל"א) כשם שמטרת בני ישראל במשך ארבעים שנה הייתה לנחול נחלה בארץ ישראל. עברו הרבה מסעות ומקומות שונים שבכל מקום ומקום התנסו בניסיונות ומצבים אחרים עד שהגיעו לנחלה. הם הלכו אחרי ענני הכבוד ולפעמים הם התקדמו מאוד ואח"כ חנו חנייה קצרה ולפעמים הם התקדמו מעט וחנו חנייה ארוכה אך בסופו של דבר הגיעו לנחלה. וכן כך אמורה להיות עבודתנו בעולם הזה. כדי לחזור בתשובה צריכים לעלות מעלה מעלה בדרגות היראה יש ירידות ויש נפילות.

לפעמים אנחנו מתקדמים ולוקחים על עצמנו יותר על תורה ומצוות במשך תקופה ארוכה ופתאום חונים חנייה קצרה ולא מתקדמים ולפעמים אנו מתקדמים בעבודת ה' יתברך לאט לאט ואח"כ חונים חנייה גדולה ותקועים במקום הרבה זמן. הכל טוב ויפה בתנאי שלא ניתקע לעד כי מי שנתקע ונישאר במקום בסופו של דבר הוא ידרדר אחורה לכן אנחנו צריכים ללמוד לקח ממסעי בני ישראל שתמיד התקדמו והסתכלו מעלה מעלה והתקדמו למרות החניית הקצרות והארוכות העיקר שלא חונים לעד. והחניות הם הכרחיות לעבודת ה' יתברך כשם שאדם עולה בסולם הוא עולה לאט לאט שלב שלב או שתיים או שלושה שלבים ביחד אך הוא צריך לנוח כי אם יעלה עשרה שלבים במהירות הוא יכול ליפול ואם הוא נופל אז הוא נופל

"אִישׁ כִּי-יֵרֵד נֶדֶר לְה'..." **"וְאִשָּׁה, כִּי-תֵדֵד נֶדֶר לְה'..."** (מטות ל, ג"ה) הלשון בפסוק איש ואישה בא לומר מגיל מצוות וזכר מגיל שלוש עשרה ניקרא איש ואישה מגיל שתיים עשר נקראת אישה ואז הם אחראים למעשיהם. עד שהם נקראים איש ואישה האב זכאי לקיים או לבטל את נדריהם. בפרשה זו אנו מוצאים את חומרת העוון של הנודר נדרים ואינו מקיים, וכן הנשבע לשקר. וכבר ידועים דברי חכמינו וזכרונם לברכה בנמרא שבת (לב) שבעוון נדרים אשתו ובניו של אדם מתים. וכל הנודר כאילו בנה במה, והמקיימו כאילו הקריב עליה קרבן, ונקרא חוטא. ובימינו מצוי לצערנו עוון זה לרוב, על ידי שנודרים לתת נדבות, ולקיים מצוות. ואחרי כן באים שלא לקיימם, ונמצא עוון חמור בידם, ולכן האיש החכם וירא אלוקים ירגיל עצמו תמיד לומר "בלי נדר" כדי שאפילו אם הרגיל עצמו לעשות איזה מעשה טוב, לא יהיה עליו בחיוב של נדר, אלא הכול יהיה בלא נדר. המקובלים כתבו: שנפש המלאך הנבראת מאותה נדבה עומדת תלויה עד שהאדם ישלים את נדרו, ובנמרא תענית (ח) אמרו: "שאינ גשמים נעצרים אלא בשביל פוסקי צדקה ברבים ואין נותנים". והדברים אמורים גם כלפי שבועת שווא, שצריכים להיזהר שלא להישבע לשווא (לעולם לא להישבע אפילו בדברי אמת).

"וַיֵּצְאוּ מִשֶׁה וְאֱלֹהֵינוּ הַכֹּהֵן, וְכָל-נְשֵׂי הָעֵדָה--לְקִרְיָתָם..." (מטות לא, י"ט) כשפנחס וכל הצבא חזרו מן המלחמה, יצא לקראתם משה ואלעזר הכהן וכל הנשיאים לקבל פניהם לכבוד הניצחון שנצחו. וכשראה משה את הנשים שהביאו, כעס על פקודי החיל, הממונים על החיל, ללמדנו שכל סרחון הדור תלוי בגודלם שיש כוח בידם למות. אמר להם: מה עשיתם שהחיתם כל נקבה, והרי כל הפרודענות באה עליכם בגלל הנקבות שהסיתו לזנות וזה הביא למגפה, וברדן היה שהן יקבלו עונשם. וכדי לחלוק כבוד לפנחס לא הוכיח אותו אע"פ שהוא היה הגדול שבהם. ויש אומרים שלכך לא הוכיח את פנחס לפי שלא התערב פנחס בעניין המלחמה, אלא היו בידו כלי הקודש וההחוצצרות ולא ראה כלום, לכן הוכיח משה רק את הלוחמים בלבד.

19:28	כניסת השבת
20:32	צאת השבת
19:49	שקיעה
21:01	ר. תם
5:47	הנץ

הפטרה: "שמעו דבר ה'"

עד למטה ויוצא שלא עשה פה כלום. ולכן שיטת מסעם של בני ישראל היא דוגמא קלאסית בשבילנו כיצד לעבוד את ה' יתברך יהיה רצון שהקב"ה יחזיר את כל עם ישראל בתשובה שלמה אמן. (בשם הרב ישראל אלפרין)

"יהי אלה לכם לחקת משפט, לדתיתכם, בכל, מושבתכם".
 (מסעי לה, כט) בשעת הצורך הפעיל הגר"א את ידיעותיו החוכמתו להציל עשוק מיד עושקו. היה זה כאשר בני בליעל הוציאו דיבה על בתו של אחד מנכבדי וילנא, ואף שכרו עדי שקר לאמת את העלילות ולאליץ את הבעל לגרשה. האשמות היו כה ברורות והוכחו לכאורה, שבית הדין נטה לקבל את דברי העדים, אולם כשהגיעו הדברים לאזני הגר"א, חושש היה כי אותה אישה מושמעת על לא עוול בכפה. הגר"א פנה לבית הדין וביקש לקיים בירור נוסף בנוכחותו, אך שני עדי השקר עמדו במרדם במצח נחושה, העיזו להעליל על בת ישראל, ובעדות מכוונת ומדויקת חזרו על העלילה. משסיימו השנים את עדותם, פרץ הגר"א בקריאה: "עדי שקר הם", לתמיהת הדיינים ויתר הנוכחים. מחוץ לחדר בית הדין הסביר

להם הגר"א, מדוע הוא משוכנע כי שקר הם דוברים. במשנת סנהדרין (פרק ה' משנה ד) שנינו לגבי גביית עדות בבית הדין שמקבלין עדות מפי אחד העדים, ואחר כך מכניסין את חברו ושומעין את עדותו: "אם נמצאו דבריהם מכוונים". ממשמעות המלה "נמצאו" אנו למדים שאין הכרח שעדות שני העדים, אף אם הם מעידים על אותו נושא, תהיה זהה מלה במלה, לכל אדם סגנון משלו, וכך הוא מוסר את הדברים, מזווית ראייתו ובניסוחו.

רק בית הדין, השומע את שני העדים קובע שעדותם זהה. יתר על כן, אם עדותן זהה מלה במלה, יש לחשוש ששני העדים נדברו ביניהם וחזרו על הדברים פעם ופעמים, להשמיע אותם בעל פה, ולכן דייק התנא במשנתו "אם נמצאו" כלומר, שדברי העדות נמצאו מכוונים, אך אינם זהים לחלוטין. הגר"א שהאזין לדבריהם, הבחין בכך כי לא היה כל שינוי בדברי שני העדים אף במלה אחת, ולכן היה משוכנע הם עדי שקר. ההאשמה החמורה שיצא מפיו בצורה תקיפה הבהילה את העדים, ותוך שעה הם הודו בכוננתם הזדונית. (מורשת אבות)

סיפור בהמשכים
"מהו תלמיד חכם" חלק א

נדוניה נכדה נתן ר' יהודה סגל, תלמיד-חכם ידוע ומעשירי העיר ויטבסק, בבואו להשיא את בתו היחידה והמיוחדת שטרנה. גדולתו של החתן, שזה עתה מלאו לו חמש-עשרה שנים, נודעה אז בכל האזור. כבר בהיותו בן שלוש-עשרה הוכתר בתואר הנכבד "רב תנא הוא ופליג". סיפרו עליו כי הוא בקי בתורת השל"ה הקדוש, וכי כל הנהגותיו מדוקדקות על-פי הסוד. זו הייתה תחילת דרכו של אדמו"ר הזקן, רבי שניאור-זלמן מלאדי, הנודע גם בכינוי 'בעל התניא'. מכל גדולי ויטבסק, שחפצו בו, זכה בו ר' יהודה סגל. הוא נתן בידי חתנו חמשת אלפים רובלי כסף, סכום עצום בזמנו, מתנת נדוניה. זמן קצר לאחר החתונה הופתע החותן העשיר לגלות כי את כל הכסף העביר חתנו לידי עשרות משפחות, שלא הצליחו להתפרנס בעיר, כדי לאפשר להן לפתח משק חקלאי באדמות שסביב העיר. החתן הצעיר סבר כי מעבר מעסקי מסחר לחקלאות ייטיב עם היהודים, והועיד למטרה הזאת את כל כספי הנדוניה שלו. לחותנו זו הייתה ההפתעה הראשונה, אך בהחלט לא האחרונה. בימים ההם הייתה החסידות בראשית דרכה. הבעל-שם-טוב נסתלק ואת מקומו תפס תלמידו, רבי דובער, המגיד ממזריטש. העילוי הצעיר החליט לצאת למזריטש. לשואלים אותו ענה: "ללמוד אני קצת יודע, אבל להתפלל עדיין אינני יודע, וזאת לומדים במזריטש". בדרכו למזריטש החליט רבי שניאור-זלמן להסתיר את זהותו. בערב שבת הגיע לעיר מינסק, לבוש כהלך עני, וגבאי בית-הכנסת סידר לו מקום אכסניה אצל אחד הגבירים בעיר. לאותו גביר היה חתן, שלימים התפרסם כגאון גדול, ושמו רבי שמואל מאדילס. סביב שולחן השבת התנהלו שיחות תורניות מעמיקות, בניצוחו של חתן הגביר, אך רבי שניאור-זלמן ישב ושתק, והכול חשבוהו לבחור פשוט המחזר על הפתחים. במוצאי השבת ישב החתן רבי שמואל ללמוד עם ה'חברותא' שלו, והאורח הלבוש כעני ביקש רשות לשבת לצידים ולהתחמם ליד התנור. השניים הסכימו ברוחב לב, ומהר מאוד צללו בים התלמוד ופלפלו בסוגיות עמוקות. בלימודם נתקלו בפירוש רש"י מוקשה. הם התייעלו רבות למצוא לו ביאור, והדבר לא עלה בידם. כאשר רבי שניאור-זלמן ראה בצערם, הגיב: "סלחו לי, אך בדרך שלמדתם עד עתה לא תבינו את דברי רש"י". השניים זקפו גבות ורבי שניאור-זלמן המשיך: "טעיתם בפירוש רש"י כמה דפים קודם לכן, ולכן הבנתם בטעות גם כאן". תימהונם גבר והלך והם ביקשו ממנו להסביר את כוונתו. הצעיר דפדף בגמרא כמה דפים לאחור, ושאלם איך הבינו את פירוש רש"י שם. **המשך ב"ה בשבוע הבא**

פינת ההלכות
"דיני הבישת מכה בשבת"
 ע"פ ילקוט יוסף כרך ד.

קה. אדם שנחבל ברגלו, או מי שיש לו גבס ברגלו, ואינו יכול ללכת בלא עזרת מקל, מותר לו לצאת עם מקל בשבת לרשות הרבים, אף במקומות שאין בהם עירוב. אבל אם יכול ללכת בלעדי המקל, ואינו הולך עם המקל אלא כדי שהמקל יהיה לו לעזר, ופסיעתו יותר בטוחה עם המקל, אסור לצאת בו בשבת לרשות הרבים. (ילקוט"י שבת כרך ד' עמוד קפא)

קו. נכה ההולך עם קביים, ואינו יכול ללכת בלעדיהם, מותר לו לצאת בהם בשבת לרשות הרבים, אף במקומות שאין בהם עירוב. (ילקוט"י שבת כרך ד' עמוד קפא)

קז. ילד חולה שצריך לקחתו לרופא בשבת, אם הוא יכול ללכת בכוחות עצמו, אלא שההליכה קשה עליו, מותר לשאתו ברשות הרבים, גם במקומות שאין בהם עירוב. (דחי נושא עצמו, והוי אסור דרבנן, והכא אי אפשר לעשות כן בשינוי) אבל אם אינו יכול ללכת בעצמו אסור לשאתו ברשות הרבים. ובמקום חשש פיקוח נפש, מותר בכל אופן. אך יש להזהר היכא דאפשר שבשעה שמרים את הילד לא יהיה עליו או בכיסו חפץ כל שהוא. (ילקוט יוסף שבת ד' עמוד קפב)

עלון זה לעילוי נשמת!

ברוך עובדיה בן שרה	יגאל יוכפד בן שושנה
שרה בת סלמה	שלום בן משה
אסתר בת חנה	שלום בן אברהם
ציון עובדיה בן רחל	יחזקאל אליהו בן סמרה
נעמי לקס בת אסתר	יעקב לקס בן אסתר
רחל עובדיה בת אסתר	רבקה בת כאוגו וחנניה
שלמה בן אליהו ושרה	אברהם דמתי בן אסתר
דוד שורחזון בן חוה	יוסף צברי בן אהרון

ת. נ. צ. ב. ה.

עורך ומגיש: שלום ע.
 המעוניינים לקבל את העלון למייל בתפוצה שבועית:
 יש לשלוח הודעה לאימייל: avodat.asem@gmail.com
 כמו כן ניתן להוריד את העלון באתרי לדעת, דרשו, ועוד..